

ÇOCUK İSTİSMARI

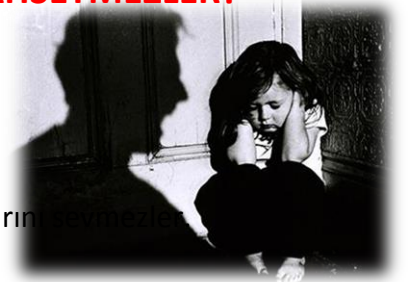
Çocuk istismarı fiziksel ya da psikolojik olarak bir çocuğa bir yetişkin tarafından kötü davranılmasıdır. Ayrıca çocuklara kötü muamele, çocuk istismarı ve ihmali ile çoğu zaman eş anlam taşır. Dünya Sağlık Örgütü çocuk istismarını şöyle tanımlar: "Çocuğun sağlığını, fiziksel ve psikososyal gelişimini olumsuz etkileyen, bir yetişkin, toplum ya da devlet tarafından bilerek ya da bilmeyerek uygulanan tüm davranışlar çocuğa kötü muameledir."

ÇOCUK İSTİSMARI TÜRLERİ

- ✓ **Fiziksel istismar:** Çocuğun fiziksel zarar görmesiyle ortaya çıkar. Genelde ebeveynlerden zarar gören çocuğun tıbbi yardıma geç başvurulması ve eski yaraların çokluğu ile anlaşılabilir. Fiziksel istismarın yinelenme oranı %20'dir.
- ✓ **Cinsel istismar:** Çocukların cinsel yollarla istismar edilmesidir. İntihar girişimi, okuldan kaçma, asosyal davranış bozuklukları en önemli belirtilerdir.
- ✓ **Duygusal istismar:** Çocuğun psikolojik olarak sözel yolla istismar edilmesidir. Azarlama, hakaret etme, küçümseme, tehdit etme, suçlama, çocuğa küsme, yokmuş gibi davranma, çocukla alay etme duygusal istismarlardan bazılarıdır. İstismar tiplerinden biri tek başına olabileceği gibi, birden fazlası aynı çocukta var olabilir. Özellikle duygusal istismar hemen hemen her zaman diğer istismar tipleriyle beraber görülür.
- ✓ **İhmal Etme:** Çocuğun fiziksel ihtiyaçlarını karşılamamadır. Çocuğu gözetimsiz bırakmak, güvenli ortam sağlamamak, yemek-su ihtiyaçlarını sağlamamak, mevsime uygun kıyafet giydirmemek, terke etme, temizliğinin sağlanmaması ihmal etme davranışlarından sayılmaktadır.

ÇOCUKLAR NELER YAŞADIKLARINDAN NEDEN BAHSETMEZLER?

- Kendilerine inanılmayacağını düşünebilirler.
- Başlarının belaya gireceğinden korkabilirler.
- İstismarcının tehdidinden korkabilirler.
- İstismarcıyı korumak isteyebilirler, istismarcıyı sevebilir ama yaptıklarını söyleyemezler.
- Nasıl anlatılacağını bilmeyebilirler.
- Cinsel şiddet içeren davranışların yanlış olduğunu bilmeyebilirler.
- Büyükleriyle (otorite ifade edenlerle) cinsel konuları konuşmaktan utanabilirler.
- İyi çocukların cinsellikle ilgili sözcükleri kullanmamaları gerektiği kendilerine söylenmiş olabilir.
- Cinsellik ve/veya cinsel taciz/istismar hakkındaki bilgisizlikleri sebebiyle yapılanı kavrayamayabilirler, nasıl adlandırıp anlatacaklarını bilemezler, bocalarlar.
- İstismarcının yaşı ve/veya aile içinde iktidar konumunda bulunuşu sebebiyle ona mutlak güven duyup itaat etmeleri gerektiğine inanıyor olabilirler.

- Eğer istismar sırasında cinsel olarak uyarıldılar, zevk aldılar ise istismarcının yaptıklarının kendi rızaları ile gerçekleştiğine inanabilirler.

Çocuklarımıza cinsel istismara uğramamaları için öğreteceğimiz ilk şey: "İYİ DOKUNMA /KÖTÜ DOKUNMA" nedir?

Çocuğunuza özel bölgelerini anlatın veya gösterin. Bu bölgelere sadece gerektiği zamanlarda annenin dokunabileceğini, "Bu bölgeler senin özel bölgelerin bunlara kimsenin dokunmasına izin verme, bu iyi dokunma değil!" diyerek ona kötü dokunmanın ne olduğu öğretilmeli. Herhangi bir durumda belirli kişilerin ona yardımcı olmak adına (örneğin kreşte bakıcı ile tualete girmek gibi) dokunabileceği ama yine de istemediği bir şekilde o bölgelerine dokunulduğunda dokunan kişiyi "Bu şekilde dokunmandan hoşlanmıyorum!" diyerek uyarması gerektiği çocuğa öğretilmeli. Bunun yanında çocuk, olası bir durum olursa bunu anne ve babasına söylemesi konusunda motive edilmeli.

Çocuklarımız iyi dokunmayı da bilmelidir. İyi dokunma: Daha sevgi ve şefkat içerir ve özel bölgelere dokunmayı içermez...

ÇOCUKLARIMIZI İSTİSMARDAN NASIL KORURUZ?

- Çocuklarımızla açık ve dürüst bir ilişki kurmalıyız.
- Okuldan veya başka bir yerden geldiğinde gününün nasıl geçtiğini sormalıyız.
- O gün hoşuna gidip gitmeyen herhangi bir şey olup olmadığını sormalıyız.
- Çocuklarımıza iyi dokunma ve kötü dokunma arasındaki farkı öğretmeliyiz.
- Güvenmediğimiz kişiler ile yalnız bırakmamalıyız.
- Yaşlıları ile oyun oynamasını sağlamalıyız.
- Oyun zamanlarında arada kontrol etmeliyiz.
- Çocuğumuz ne söylerse söylesin ona inanmalıyız.
- İnternetin koruyucu ile kullanımı sağlamalıyız.

Cinsel istismara karşı doğru önlemler alabilmek ve çocuklarımızı da o yönde eğitebilmek için doğru cinsel eğitim verilmesi gerekmektedir. Cinsel eğitimin de yaş aralığı olarak tuvalet eğitiminin başladığı döneme paralel bir şekilde verilmesi gerekir. Anne-babaların; çocuklarının cinsel organa dokunma, çekiştirme gibi eylemlerine aşırı tepki göstermeden yaklaşması gerekir. Cinsel organıyla oynayan bebeğe/çocuğa "ayıp, pis, dokunma, oynama" şekilde verilen aşırı tepkiler merakı daha çok arttırdığından çocukta da daha çok oynama eğilimi görülür.

Ebeveynlere cinsel eğitim alanında önerilebilecek kitaplar:

- ✓ **Ben Nereden Geldim – Resimlerle Yaşamın Gerçekleri / Peter Mayle**
- ✓ **7-9 Yaş Çocuklar İçin Cinsel Bilgiler / Epsilon Yayınları**
- ✓ **10-13 Yaş Çocuklar İçin Cinsel Bilgiler/ Epsilon Yayınları**

KAYNAKÇA:

http://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocuk_istismar%C4%B1

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/07/12/970601/icerikler/cocuk-istismar-nedir_602812.html

<http://www.cocukistismari.org/page.php?ID=11>

<http://www.psikososyalhizmet.com/cinselistismar.htm>

Uzm.Psikolog Didem EVRE

Üstün Dökmen Yaşam Boyu Gelişim ve Eğitim Akademisi
Rehberlik Koordinatörü